

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAW WOJSKOWYCH**

z dnia 29 października 1936 r.

**o warunkowym zwolnieniu osób skazanych w woj-
skowym postępowaniu karnym.**

Na podstawie art. 529 § 2, art. 530 § 1 i art. 555 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 września 1936 r. zawierającego Kodeks wojskowego postępowania karnego (Dz. U. R. P. Nr 76, poz. 537) zarządzam co następuje:

§ 1. Minister Spraw Wojskowych zarządza i odwołuje warunkowe zwolnienie z odbycia części kary, orzeczonej przez sąd wojskowy co do:

A. oficerów (równorzędnych) skazanych na jakąkolwiek karę pozbawienia wolności;

B. osób, nie posiadających stopnia oficerskiego (równorzędnego), skazanych na karę:

1) więzienia na czas ponad lat 5 lub dożywotnio;

- 2) śmierci, albo więzienia na czas ponad lat 5 lub dożywotnio — jeżeli karę orzeczoną przez sąd zamieniono w drodze łaski na karę pozbawienia wolności na czas do lat 5;
- 3) więzienia na czas do lat 5 lub aresztu za przestępstwa przewidziane:
 - a) w art. 38, 40, 41, 55, 59 § 3, art. 62 § 1, art. 63 — 67, 78 § 2 i 3, art. 83, 101, 103 i 104 § 2 k. k. w.;
 - b) w art. 46 i 47 k. k. w., jeżeli równocześnie orzeczono karę wydalenia z wojska lub z marynarki wojennej albo degradacji;
 - c) w art. 93 — 123, 125, 126, 152, 153, 154, 156, 163 — 167, 215 § 1, art. 216 § 1, art. 217 § 1, art. 218 i 219 § 1 k. k.;
 - d) w art. 10 — 21 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o niektórych przestępstwach przeciwko bezpieczeństwu Państwa (Dz. U. R. P. Nr 94, poz. 851);
 - e) w art. 73 ust. 1, 2, 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 marca 1928 r. o prawie lotniczym (Dz. U. R. P. z 1935 r. Nr 69, poz. 437).

§ 2. (1) Uprawnienia co do zarządzania i odwoływania warunkowego zwolnienia z odbycia części kary osób, skazanych w wojskowym postępowaniu karnym, w przypadkach nie wymienionych w § 1 przekazuje się zwierzchnikom sądowo-karnym współdziałającym w postępowaniu przed wojskowymi sądami okręgowymi (admiralskimi).

(2) Warunkowe zwolnienie zarządza i odwołuje:

- a) jeżeli wyrok wydał w I instancji wojskowy sąd okręgowy (admiralski) — zwierzchnik sądowo-karny, współdziałający w postępowaniu przed tym sądem w danej sprawie;
- b) jeżeli wyrok w I instancji wydał wojskowy sąd rejonowy — właściwy dowódca okręgu korpusu;
- c) jeżeli wyrok wydał w I instancji wojskowy sąd marynarski lub wojskowy sąd rejonowy jako marynarski — zwierzchnik sądowo-karny, współdziałający w postępowaniu przed sądem admiralskim lub wojskowym sądem okręgowym jako admiralskim, któremu ten wojskowy sąd marynarski (lub wojskowy sąd rejonowy jako marynarski) jest podporządkowany.

§ 3. (1) Warunkowe zwolnienie może nastąpić na prośbę lub z urzędu.

(2) Prośbę może wnieść skazany, jego obrońca lub pełnomocnik, małżonek, krewni i powinowaci w linii wstępnej i zstępnej, rodzeństwo, ustawowi zastępcy (opiekunowie, kuratorowie) i wychowawcy.

(3) Prośby innych osób mogą stanowić powód do rozważenia sprawy z urzędu.

§ 4. Prośbę można zgłosić ustnie do protokołu lub pisemnie komendantowi wojskowego zakładu karnego (naczelnikowi więzienia), w którym skazany odbywa karę, albo u właściwego wojskowego prokuratora okręgowego (§ 8 ust. 1 i § 16), albo też u przełożonej władzy skazanego.

§ 5. (1) Prośbę opiniuje komendant wojskowego zakładu karnego (naczelnik więzienia), w którym skazany odbywa karę; przeprowadza on również potrzebne dochodzenie.

(2) W tym celu należy do komendanta wojskowego zakładu karnego (naczelnika więzienia) kierować również prośby, zgłoszone u wojskowych prokuratorów okręgowych i u władz przełożonych skazanego.

§ 6. W toku dochodzenia prócz stwierdzenia, jak skazany prowadzi się w więzieniu, należy zbadać osobiste stosunki skazanego, stosunek do służby wojskowej, poprzednią karalność, jeśli zaś skazany po zwolnieniu go z odbycia części kary nie ma powrócić do czynnej służby wojskowej, to również jego zdolność zarobkowania, możliwość uzyskania przez niego pracy zarobkowej, lub możliwość zapewnienia mu w inny sposób warunków utrzymania w miejscowości, do której zamierza udać się, oraz inne okoliczności mogące mieć wpływ na zarządzenie o warunkowym zwolnieniu.

§ 7. (1) Prośbę można zgłosić i przedstawić do decyzji w ostatnich piętnastu dniach okresu przewidzianego w art. 65 § 2 k. k., jeśli dwie trzecie kary nie przenoszą jednego roku, w innych przypadkach — w ostatnich dniach trzydziestu tego okresu.

(2) Prośby zgłoszone przed powyższym terminem lub też przed upływem terminu przewidzianego w art. 531 kodeksu wojskowego postępowania karnego odrzuca komendant wojskowego zakładu karnego (naczelnik więzienia). Na tę decyzję służy zażalenie, które rozstrzyga ostatecznie wojskowy prokurator okręgowy.

§ 8. (1) Komendant wojskowego zakładu karnego (naczelnik więzienia) przedstawia prośbę ze swoją opinią wojskowemu prokuratorowi okręgowemu tego wojskowego sądu okręgowego (admiralskiego), który wydał wyrok w I instancji lub w którego okręgu znajduje się wojskowy sąd rejonowy (marynarski), który wydał wyrok.

(2) Wojskowy prokurator okręgowy odrzuca prośbę, jeśli jest przedwczesna albo jeśli wniosła ją osoba nieuprawniona, a prokurator nie znajduje podstaw do rozpatrzenia sprawy z urzędu. Na zarządzenie to nie służy zażalenie.

(3) W innych przypadkach wojskowy prokurator okręgowy — po uzupełnieniu dochodzenia jeśli je uzna za potrzebne — przedstawia sprawę ze swym wnioskiem zwierzchnikowi sądowo-karnemu lub przez Naczelnego Prokuratora Wojskowego Ministrowi Spraw Wojskowych, zależnie od właściwości określonej w § 1 lub 2.

(4) Jeżeli wyrok wydał wojskowy sąd rejonowy (marynarski), wojskowy prokurator okręgowy przed postawieniem wniosku co do warunkowego zwolnienia może zażądać opinii zwierzchnika sądowo-karnego, współdziałającego w postępowaniu przed właściwym wojskowym sądem rejonowym (marynarskim).

§ 9. (1) Naczelnny Prokurator Wojskowy odrzuca prośbę przedstawioną przedwcześnie lub wniesioną przez osobę nieuprawnioną, jeżeli nie znajduje podstaw do rozpatrzenia sprawy z urzędu. Na zarządzenie to nie służy zażalenie.

(2) W innych przypadkach Naczelnny Prokurator Wojskowy przedstawia sprawę ze swym wnioskiem Ministrowi Spraw Wojskowych.

§ 10. (1) W zarządzeniu odmawiającym zwolnienia należy oznaczyć termin, przed upływem którego nie można zgłaszać ponownej prośby (art. 531 kodeksu wojskowego postępowania karnego).

(2) Odmowa prośbie skazanego, jego obrońcy lub pełnomocnika, powoduje skutek, określony w ust. (1), co do próśb wszystkich osób. Odmowa prośbie innej osoby powoduje ten skutek co do próśb wszystkich osób, z wyjątkiem skazanego i jego obrońcy lub pełnomocnika.

§ 11. (1) W zarządzeniu o warunkowym zwolnieniu można nakazać zwolnionemu, aby o każdej

zmianie swego miejsca pobytu zawiadamiał natychmiast najbliższy posterunek (w miastach — komisarjat) Policji Państwowej miejscowości, którą opuszcza i do której przybywa. Obowiązek ten ustaje z upływem okresu próby. Czas trwania tego okresu, jako też termin, w którym karę uważa się za odbytą, należy określić w zarządzeniu (art. 66 i 68 k. k.).

(2) Nakazu zawiadamiania nie wydaje się, jeżeli skazany po zwolnieniu zostaje odesłany do jednostki (formacji, zakładu, urzędu) wojskowej, a okres próby jest krótszy od okresu pozostającego skazanemu do odsłużenia czynnie w wojsku.

§ 12. (1) Zarządzenie o warunkowym zwolnieniu komendant wojskowego zakładu karnego (naczelnik więzienia) wykonywa natychmiast.

(2) Jeżeli jednak przed wykonaniem zarządzenia o warunkowym zwolnieniu zaszły lub wyszły na jaw okoliczności, któreby mogły uzasadniać odmowę warunkowego zwolnienia, komendant wojskowego zakładu karnego (naczelnik więzienia) wstrzymuje się z wykonaniem zarządzenia i zawiadamia o tym niezwłocznie wojskowego prokuratora okręgowego z dokładnym przytoczeniem powodów; wojskowy prokurator okręgowy przedstawia sprawę ze swoim wnioskiem zwierzchnikowi sądowo-karnemu lub Ministrowi Spraw Wojskowych, stosownie do właściwości.

§ 13. (1) Komendant wojskowego zakładu karnego (naczelnik więzienia) wypuszczając skazanego na wolność poucza go o obowiązkach co do sprawowania się oraz o obowiązkach meldunkowych i skutkach ich zaniedbania, jeżeli wydano nakaz zawiadamiania o miejscu pobytu.

(2) O wypuszczeniu skazanego komendant wojskowego zakładu karnego (naczelnik więzienia) zawiadamia:

- a) jeżeli skazany, pozostający w czynnej służbie wojskowej, zostaje odesłany do jednostki (formacji, zakładu, urzędu) wojskowej — dowódcę tej jednostki oraz dowódcę najbliższej tej jednostki znajdującego się pododdziału żandarmerii;
- b) w innych przypadkach — posterunek (komisarjat) Policji Państwowej, właściwy dla miejscowości, do której udaje się skazany.

§ 14. (1) Przepisy §§ 5 — 13 stosuje się odpowiednio także w przypadku, gdy z urzędu zarządzo- no przedstawienie wniosku o warunkowe zwolnienie. Komendanci wojskowych zakładów karnych (naczelnicy więzień) są obowiązani przedstawiać takie wnioski co do skazanych, którzy czynią zadość wymogom warunkowego zwolnienia.

(2) Dochodzenie potrzebne dla przygotowania wniosku wolno rozpocząć już przed terminem określonym w § 7 ust. (2).

§ 15. Każdy prokurator wojskowy (oficer sądowy), który dowie się o złym prowadzeniu się zwolnionego lub o uchylaniu się jego spod dozoru, zawiadamia o tym właściwego wojskowego prokuratora okręgowego, który przedstawia sprawę ze swoim

wnioskiem zwierzchnikowi sądowo-karnemu względnie Naczelnemu Prokuratorowi Wojskowemu, stosownie do właściwości.

§ 16. Jeśli sąd wojskowy, który wydał wyrok, już nie istnieje, określoną w rozporządzeniu niniejszym właściwość zwierzchnika sądowo-karnego i wojskowego prokuratora okręgowego ustala się według sądu, który przejął sprawę sądu zlikwidowanego.

§ 17. Rozporządzenie niniejsze stosuje się również do osób skazanych przez sądy wojskowe przed dniem 1 stycznia 1937 r.

§ 18. (1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1937 r.

(2) Z dniem tym traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych z dnia 30 grudnia 1932 r. w sprawie warunkowego zwolnienia osób odbywających karę pozbawienia wolności z mocy wyroków wojskowych sądów karnych (Dz. U. R. P. Nr 12, poz. 80).

Minister Spraw Wojskowych: *Kasprzycki*